

KOMPETENSI NG MGA MAG-AARAL SA SENIOR HIGH SCHOOL SA LARANG NG PAGSULAT TEKNIKAL

Cierel G. Edma, PhD/Felisa D. Marbella, PhD

Pampamahalaang Pamantasan ng Sorsogon Paaralang Gradwado Lungsod Sorsogon

Abstrak: Natiyaksapag-aaral ang kompetensi ng mga mag-aaralsa Senior High School salarang ng pagsulat ng teknikalnalihim. Deskriptib-analisis ang ginamit ng mananaliksiksapaglikom ng mgadatos o impormasyon. Random sampling ang ginamitsapagpili ng 63kalahoksapag-aaral. Gumamit ang mananaliksik ng talatanungansapagkalap ng mgadatosupangmalaman ang suliraninsakinakaharap ng mga mag-aaralsapagsulatteknikal. Ang mganalikomnados ay sinuri at binigyanginterpretasyonsagamit ang frequency count at pagrarango at weighted mean.

Bataysanatuklasan ang antas ng kaalaman ng mag mag-aaralsapagsulat ng lihampag-aaplay ay hindigaaonngnakasusunod. Hindi gaanongnakasusunod naman sakatitikangpagpupulong at hindigaaonngnakasusunod naman sadeskripsyon ng produkto. Ang mgakahinaansateknikalnapagsulatsalarangan ng literasi ay hindimahusay. hindimahusay naman saestruttura ng mensahe, hindigaaonngnakakasunodsaeitikal at gramatika. Ang mgasuliraninnakinakaharap ng mga mag-aaralsaaasiganturang Filipino sa Piling Larang (TechVoc) bataysabokabularyonahihirapan ang mga mag-aaralsapaggamit ng wikang Filipino sapagkat halos ang alamnilangsalita ay nasawikang Ingles. May suliranin din sakakayahangkomunikatibo at kagamitan. Iminumungkahinamagkaroon ng mgapagsasanaysapagsulatteknikal at gamitin ang SULATECH-SIM sapagpapaunlad ng kasanayansapagsulat ng lihampag-aaplay. Katitikangpulong at deskripsyon ng produkto.

Susingsalita: *Kompetensi, PagsulatTeknikal, TechVoc, Antas ng Kaalaman, Literasi*

I. INTRODUKSIYON

Ang komunikasyon ay mahalagaupang tayo ay mabuhay samundongatinginagalawan. Maarilamang natin magampanan ang atingtungkulinsaiba at samundongitosapamamagitan ng pakikipag-ugnayansaatingkapwa. Kailangan din namagingepektibo ang atingpakikipag-ugnayanupangmagkaroon tayo ng matagumpay at masaganangbuhay.

Maituturingnasusi ng tagumpay para saisangtao kung siya ay nagtataglay ng kahusayansakomunikasyon, ito man ay sapsalita o pasulatnaanyo. Ang kasanayangito ay makatutulongupangmapabatid at maipaunawasadaigdig ang kaniyangkaisipan at kaalamananopa man ang kaniyangpropesyon. (Francisco et. al, 2007).

Isa samgalayunin ng edukasyon ay mahubog ang kakayahan ng mga mag-aaralsakasanayansalarangan ng pagbasa at pagsulatnakaagapaysa ika-21 siglo. Malayangnaipapahayag ang kanilangsarilingpananaw, Malaya, at mapanuringpag-iisip. Nakasaadsa Batas RepublikaBlg. 10533 o ang Batas sapinabutingBatayangEdukasyon ng 2013 na ang estado ay magtatag, magpanatili at magtaguyod ng isangganap, sapat at nakapaloobnasistemangedukasyongtumutugonsamgapangangailangan ng mgamamamayan, ng bansa at ng malawakanglipunan. Sa bisanitonilikha ang K to 12 Basic Education Program nanaglalayongnabigyan ng sapatnaoras ang mga mag-aaralupangmatamo ang mastery samgakonsepto at kasanayan, makalikha ng mgapangmatagalang mag-aaral at makapaghanda para sakolehiyo, middle-level skills development, trabaho at negosyo ng mgamagsisipagtapos.

Sa pagtuturo ng Filipino sailalim ng K to 12 kurikulum ay naglalayongmalinang ang kakayahangkomunikatibo ng mga mag-aaral. Ang asignaturang Filipino sa Piling LarangTechVoc strand tulad ng Electrical Installation and Maintenance, Computer Servicing System (CSS) at iba pa sa Senior High School ay nililingang ang paggamit ng mgakasanayangkomunikatibo (linggwistik, sosyolinggwistik, diskorsal at istratedyik) sapamamagitan ng pagsulat ng iba'tibanganyo ng sulatintungosamabisa, mapanuri, at

masinopnapagsusulatsapinilinglarangan. Ilang piling anyo ng teknikalbokasyunalnasulatin ay ang manwal, lihampangnegosyo, flyers/leaflets, promo materials, deskripsyon ng produkto at iba pa (Filipino,CG).

Ang teknikalnapagsulat ay ang pagsulatnasumasaklawapagsulat ng mgasulating may kinalamansakomersyo o pagtatrabaho. Isang espesyalisadonganyo ng komunikasyonnakaraniwanginihalintuladsaiba pang uri ng pagsulatbagamanito ay may tiyaknaawdiyens, layunin, estilo, pormat, sitwasyon, nilalaman, at gamitnasyangpangunahingelemento ng komunikasyongteknikal.

Sa ngayon, ang teknikalnapagsulat ay sumasaklaw sa lahat ng dokumentasyon ng mgakumplikadongteknikalnaproseso. Kabilangdito ang mgaulat, executive summary statement, briefs. Anumangorasna ang teknikalnaimpormasyon ay naihatidsapamamagitan ng pagsulatsatrabaho, ito ay, sapamamagitan ng kahulugan, teknikalnapagsulat. Maaaringkabilangdito ang high-tech napagmamanupaktura, engineering, biotech, enerhiya, aerospace, pananalapi, IT, at pandaigdigang supply chain.

Sa obserbasyon ng mananaliksik, nagkaroon ng kahirapan ang mga mag-aaralsapaggawa ng teknikalnasulatinlonasalihampag-aaplay, katitikan ng pulong at diskripsiyon ng produkto. Dagdag pa ang kahinaansabokabularyongwikang Filipino. Na kung saan ang mag-aaral ay naghahanda para sakanilang Work Immersion nakinakailangannilangmakabuo ng isanglihampag-aaplay. Bataynarinsanagingkaranasan ng mananaliksiksapagtuturosaasignatura, napunana maraming mag-aaral ang may kahinaansalarang ng pagsulatteknikal. Ang kawalan at kakulangan ng mga material nakagamitanupangmapadali ang pagtuturo ng gurosapagsulat ng teknikalnasulatin.

Bataysa DepEd Order No. 39. S.2012, "Policy Guidelines and Implementing a Reading and Writing Program in Secondary Schools", nanakasaaditona mahalaga ang kakayahansapagbasa at pagsulat para magingpektibo ang pagkatuto ang mga mag-aaral. Kadalasan din ang sularaninsaibangaralin ay dulot ng kahinaansapagbasa at pagsulat. Kung kaya kinakailangan ng tamangdulogupangmatugunan ang suliraningito.

II. PAGLALAHAD NG SULIRANIN

Layunin ng pag-aaralnaitona(1)ang antas ng kaalamansateknikalnapagsulat ng lihampag-aaplay, katitikan ng pulong at deskripsiyon ng produkto(2)matukoy ang kahinaansateknikalnapagsulatsalarangan ngliterasi, estruktura ng mensahe, etikal at gramatika(3) malaman ang suliraningkinakaharap ng mga mag-aaralsapagsulat ng teknikal na liham. (4) implikasyongteoretikal ang maaaringmabuosapagtuturo ng pagkatuto ng mga mag-aaral.

III. PAMAMARAANG GINAMIT

Random sapmling ang ginamitsapagpili ng 54 kalahoksapag-aaral. Deskriptib-analis ang ginamitnadisenyosapaglikom ng mgadatosnakinakailangansapag-aaral. Pakikipanayam at pag-analisasamganalikomnamgagawangliham, katitak ng pulong at deskripsiyon ng mgaprodukto ang giमितupagmakuha ang mgadatos. Gumamitng rubrics at sinuri at bibigyanginterpretasyonsapamamamagitan ng pagbilang at pagrarango at weighted mean.

IV. MGA NATUKLASAN

Inilahadsakabanatangito ang interpretasyonsamganakalapnadataosbuhatsamgakahok ng pag-aaralnaito.

1.Antas ng KaalamansaAntas ng Pagsulat ng Liham Pag-aaplay, Katitikan ng Pulong, at Deskripsyon ng Produkto.

MakikitasaTalahanaya 2.a ang kaalaman ng mga mag-aaralsalihampag-aaply. Ang kaalamansapagsulat ay isa sanapakahalaganghasain ng sinumansapagkatito ay isangpamamaraan ng pakikipagkomunikasyon. Isa itosamakrongkasanayansawika.

Talahanayan 2.a

Kaalamansalihampag-aaplay

PAMANTAYAN	WEIGHTED MEAN	Deskriptibong Interpretasyon
Nakasusunod ng hustosawastongparaan ng pagsulat ng bawatbahagi, bantas at tamangpaggamit ng pangungusap at salitasalihampag-aaplay.	2.45	HGNS

Hindi gaanongnakasusunodsapagsulat ng tamangbahagi, bantas at tamangpaggamit ng pangungusap at salitasalihampag-aaplay.	2.41	HGNS
Hindi gaanongnakasusunodsapagsulat ng tamangbahagi, bantas at tamangpaggamit ng pangungusap at salitasalihampag-aaplay.	2.45	HGNS
Hindi gaanongnagagamit ang mgaparaan ng pagsulat ng bawatbahagi, bantas at tamangpaggamit ng pangungusap at salitasalihampag-aaplay.	2.03	HGNS
Hindi nagagamit ang mgaparaan ng pagsulat ng bawatbahagi at bantas at tamangpaggamit ng pangungusap at salitasalihampag-aaplay.	2.15	HGNS

4.12-5.00	Lubhang nakasusunod	LNKS
3.44-4.20	Nakasusunod	NKS
2.61-3.40	Bahagyang nakasusunod	BNK
1.81-2.60	Hindi gaanong nakasusunod	HGNS
1:00-1.80	Hindi nakasusunod	HNR

Ipinapakitasatalahanayan ng ang nakasusunod ng hustosawastongparaan ng pagsulat ng bawatbahagi, bantas at tamangpaggamit ng pangungusap at salitasalihampag-aaplay at hindigaanongnakasusunodsapagsulat ng tamangbahagi, bantas at tamangpaggamit ng pangungusap at salitasalihampag-aaplay ay may weighted mean na 2.45 na kung saan ay may deskriptibonginterpretasyonnahindigaanongnakasusunod. Ang hindigaanongnakasusunodsapagsulat ng tamangbahagi, bantas at tamangpaggamit ng pangungusap at salitasalihampag-aaplay naman ay may 2.41 na weighted mean at may hindigaanongnakasusunod din nadeskriptibonginterpretasyon. Sumunod naman ang hindinagagamit ang mgaparaan ng pagsulat ng bawatbahagi at bantas at tamangpaggamit ng pangungusap at salitasalihampag-aaplayna may weighted mean na 2.15 o hindigaanongnakasusunod. Panghuli ang hindigaanongnagagamit ang mgaparaan ng pagsulat ng bawatbahagi, bantas at tamangpaggamit ng pangungusap at salitasalihampag-aaplayna may weighted mean na 2.03 at hindigaanongnakasusunodnadeskripsyon.

Nangangahuluganitonahindigaanong ang kaalaman ng mga mag-aaralsalarangnangpaggawa ng lihampag-aaplay. Sa ginawangpagsusuri ng mananaliksiknapatunayannahindilubos ang kaalaman ng mga mag-aaralsapagsulat ng lihampag-aaplay. Isa samganakitangsuliranin ng mananaliksik ay ang pagsulat ng nilalaman ng liham, gamit ng salita, istilo at bantas. Ibig sabihinnito, nahhirapan ang mga mag-aaralsapagbuo ng lihampag-aaplaysapagkathindinilaalam ang pagkakasunodsunod ng mgabahaginito at patinarin ang paraan ng pagsulatnito. Bukod pa rito, nahhirapan din silasapaggamit ng tamangbantas, salita at baraliranakinakailangansapagbuo ng liham o kahitanumanguri ng panulat.

Implikasyonitonaamaaringmakaapekto ang sularininsapagsulat ng lihampag-aaplaysadaratingnapanahon. Inaasahannasapagtataposnilasa senior high school ay marunong at may kapasidadnasilasapagsulatnitoupangsapaghahanap ng trabaho ay hindisilamahirapan.

Sa pag-aaralni Rodriguez (2015), lumabasna may kahinaansapagsulat ang mga mag-aaral. Kahinaansasalita, pagpapantig ng mgasalita, pagpapalitan ng mgaponema at mgabahagi ng pananalita.

Makikitasatalahanayan 2.b ang kaalamansakatitikan ng pulong. Ang kasanayansakatitikan ng pulong ay mahalagangmatutunan ng mga mag-aaralupangmagamitnilasahinaharaplalonasakanilangmpipiliingpropesyon.

Talahanayan 2.B

KaalamansaKatitikan ng Pulong

PAMANTAYAN	WEIGHTED MEAN	DESKRIPTIBONG INTERPRETASYON
Naisasagawa ng mataman ang mgahakbangsapagsulat ng katitikan ng pulong	2.5	HGNS
Nakasusulat ng Organizado, obhetibo at komprehensibongsintesis ng katitikan ng pulong	2.41	HGNS
Nakasusulat ng katitikan ng pulongbataysamaingat, wasto at di gaanongangkopsapaggamit ng wika	2.2	HGNS
Nakabubuo ng sintesis ng katitikan ng pulongbataysa di wasto at di buongimpormasyonsapulong.	2.6	HGNS
Di maayosnanaisasagawa ang tamangsunod-sunodnabahagi ng katitikan ng pulong.	2.8	HGNS

Iskala:	Deskriptibong Interpretasyon	Acronym
4.12-5.00	Lubhang nakasusunod	LNKS
3.44-4.20	Nakasusunod	NKS
2.61-3.40	Bahagyang nakasusunod	BNK
1.81-2.60	Hindi gaanong nakasusunod	HGNS
1:00-1.80	Hindi nakasusunod	HNK

Makikitasatalahanayanna 2.8 ang weigthed mean ng di maayosnanaisasagawa ang tamangsunod-sunodnabahagi ng katitikan ng pulongna may deskripsyonahindigaanongnakasusunod. Samantala ang nakabubuo ng sintesis ng katitikan ng pulongbataysa di wasto at di buongimpormasyonsapulong ay may weighted mean na 2.6 at may katumbanadeskripsyonahindigaanongnakakasunod. Naisasagawa ng mataman ang mgahakbangsapagsulat ng katitikan ng pulongna may deskripsyonghindigaanongnagagamit naman ay may weighted mean na 2.5 at hindigaanongnakasusunod ang deskripsyon at nakasusulat ng organisado, obhetibo at komprehensibongsintesis ng katitikan ng pulongna may 2.41 o di gaanongnakakasunodnainterpretasyon. Panghuli ay ang nakasusulat ng katitikan ng pulongbataysamaingat, wasto at di gaanongangkopsapaggamit ng wika ay 2.2 naweigthed mean namayoon ding hindigaanongnakakasunodnadeskripsyon.

Bataysanakalapnados maraming kakulangan ang mga mag-aaralsapaggawa ng bawatbahagi ng katitikan ng pulong. Lumabas na kautilamang ang kaalaman ng mga mag-aaralsapagsulat ng katitikan ng pulong. Isa samgakakulangan ng mga mag-aaralsapagsulat ng katitikan ay ang paggamit ng salitasapangungusap o talata. Nahihirapan ang mgaitonapumili ng mgaangkopnasalitasakatitikan ng pulong. Bukodsapagpili ng salita, hirap din ang mga mag-aaralnapag-ugnayin ang mgasalitangginamitsapangungusap/talatanaayonsawastonggramatikasa Filipino kaya'thindigaanongmahusay ang pagkakagawa ng katitikan ng pulong. Nangangahuluganitonakulang o walangkasayanansapaggawa ng katitikangpulong ang mga mag-aaral. Ibig din sabihinnitonanahihirapansilasapagbuo ng ideya at sintesisgamit ang wikang Filipino. Ito ay may implikasyonnakailangantaglayin ng mga mag-aaral ang kaalaman at kasanayansapaggawa ng katitikangpulongupangmagingmaayos ang kanilangkomunikasyonsaparaangpasulat. Bukod pa rito, magagamitnila ang kasanayangitosapropesyongkanilangpapasukanpagdating ng araw.

PinatunayanitoniGajo (2015) sakaniyangpag-aaralna ang mgasuliraningkinakaharap ng mga respondent sapagsulat ay ang mgasumusunod: hindikabisado ang ispelang ng mgasalita, hindisigurado ang mgasalitanggamitin at hindisigurado kung tama ang istruktura ng mgapangungusap.

Makikita naman satalahanayan 2.c ang kaalaman ng mga mag-aaralsadeskripsyon ng produkto. Ang pagsulat ng deskripsyongprodukto ay isanguri ng panulatna kung saannahasa ang kasanayansamalikhaingpagsulat.

Talahanayan 2.C

KaalamansaDeskripsiyon ng Produkto

PAMANTAYAN	WEIGHTED MEAN	DISKRIPYON INTERPRETASYON
Malinaw, angkop at kaakit-akit ang deskripsyongginamitsaproduktoayonsapatnubay	1.7	HNK
May kahusayan ang deskripsyongginamitsaprodukto	1.5	HNK
May sapatnakaangkupanangdeskripsyongginamitsaprodukto	1.4	HNK
May kaangkupanngunitihindisinundan ang patnubaysapaggawa ng deskripsyon ng produkto.	2.3	HGNS
Hindi gaanongmakulay at akma ang disenyo ng produkto	1.4	HNS

Iskala:	Deskriptibong Interpretasyon	Acronym
4.12-5.00	Lubhang nakasusunod	LNKS
3.44-4.20	Nakasusunod	NKS
2.61-3.40	Bahagyang nakasusunod	BNK
1.81-2.60	Hindi gaanong nakasusunod	HGNS
1:00-1.80	Hindi nakasusunod	HNK

Inilalahadsatalahanayanna 2.3 ang weighted mean ng may kaangkupanngunitihindisinundan ang patnubaysapaggawa ng deskripsyon ng produktona may deskripsyonghindigaanongnakasusunod. Sumunoddito ang malinaw, angkop at kaakit-akit ang deskripsyongginamitsaproduktoayonsapatnubayna may weighted mean na 1.7 o hindigaanongnakasusunod at ang may kahusayan ang deskripsyongginamitsaproduktona may 1.5 na weighted mean at deskripsyonghindinakasusunod. Ang maysapatnakaangkupan ang deskripsyongginamitsaprodukto at hindigaanongmakulay at akma ang disenyo ng produkto naman ay may weighted mean na 1.4 o may deskripsyonghindinakasusunod.

Sa pagsusuringginawa ng mananaliksiksaawtput ng mga mag-aaral, nakitanahindigaanongnakasusunodsatangparaan ng pagsulat ng deskripsiyon ng produkto ang mga mag-aaral. Bataynarinsaresulta, napag-alamannanahihirapan ang mga mag-aaralsapagbuo ng deskripsyon ng produkto. Ang kasanayansapagsulatnaito ay napakahalagalalonasa mag-aaral ng tech-vocsa senior high school sapagkatdilonilamapapakila ang kanilangprodukto or awtput.

Sa pagsulat ng deskripsyon ng produkto, kailanganamingmaingat at maayossagamitingsalita. Kailangan din ng sapatnakaalamansawikaupang mas maisatitknila ang detalye ng produktonila. Ang pagigingmalikhainsapagsulatupangmagingmakulay ang deskripsyon ay kailangan din taglayin ng mga mag-aaral. Nang sagayonmahikayitnilaang mgataonatangkilin ang kanilangprodukto.

Ang resultangito ay implikasyonnakailangan ng mag-aaralnamatuto at mahasasapagsulat ng deskripsyon ng produktoupangmagamitnilasapagpapakilalanitosaubangtao. Ang paggamit ng wikasatamangparaanpatinarin ang kaangkupan ng mgasalitasaprodukto ay dapatnamatutunannila. Sa pamamagitanito, malalamannila kung papaanogawingmakulay at epektibo ang deskripsyon ng produkto.

Sinuportahanito ng panayam ng mananaliksiksamga piling guroanagtuturo ng piling larangtechVoc. Ayon din sapag-aaralniMalapo (2018), lumabasnamababa ang kakayahan ng mga mag-aaralnamanunulatsapagbuo ng nilalaman, ang pangunahingsuliraninnito ay ang kakulangansakagamitan.

2. Ang mgakahinaansateknikalnapagsulatsalarangan ng literasi, estruktura ng mensahe, Etikal at Gramatika.

MakikitasaTalahanayan 3.a ang kahinaan ng mga mag-aaralsateknikalnapagsulatsalarangan ng literasi. Ang literasi ay tumutukoysakaaalaman ng mga mag-aaralsapagsulat, pagbasa at magingsapagsasalita.

Talahanaya 3. A

Literasi

Pamantayan	Weighted mean	Diskripsiyon

1.Kasapatan ng kaalamansaimpormasyongilalahad.	2.0	BM
2.May kalidad ang impormasyon		
3.kasanayan sapagbabahagi ng ideya	1.25	HM
4.Kasanayan sawika	1.50	HM
5.Matatas sapaglalahad	1.50	HM
	1.25	HM
Kabuoan1.5		HM

Iskala:	Deskriptibong Interpretasyon	Acronym
4.12-5.00	Mahusay na mahusay	MHNM
3.44-4.20	Mahusay	MH
2.61-3.40	Katamtaman ang husay	KTH
1.81-2.60	Bahagyang mahusay	BM
1:00-1.80	Hindi mahusay	HM

Makikitasatalahanayan 3.a na 2.0 ang weighted mean ng may kasapatan ng kaalamansaimpormasyongilalahadna may katumbasabahagyangmahusaynadeskripsyon. Samantala, ang kasanayansapagbabahagi ng ideya at kasanayansawika ay may 1.50 na weighted mean o hindimahusaynadeskripsyon. Panghuli ang may kalidad ang impormasyon at matatassapaglalahadna may weighted mean na 1.25 o hindimahusaynadeskripsyon. Sa kabuuan ang weighted mean at 1.5 nahindimahusay ang deskripsyon.

Nagpapahiwatigitonasalarangan ng literasi may kahinaansapagsulat ng sulatingteknikal ang mga mag-aaral. Ibig sabihin hindinailanaisasatik ng maayos ang mga ideyasapagkatkulang ang kanilang kasanayansapaglalahadpatinarinsapaggamit ng kalidadnaimpormasyon. Upangmahasa ang kasanayannilasapagsulatmaging sapaglalahadkailangannamagkaroonsila ng sapatnakaalamansawika, at saproseso ng pagsulatnito. Bukod pa rito, kailangan din nila ng mgakagamaitannamakatumulong sakanilagpagsasanaysaliterasi.

Implikasyonitonanapakahalaga ng mgakagamitangnaakmasabawatkursongtechvoc strand para epektibongpagkatuto ng mga mag-aaral. Ang mga mag-aaralsatechvoc ay dapatnahasainsalarangan ng literasiupang mas maipamalasnla ang kanilangkakayahan at maipakita ang kanilangnatutunansapagsasanay. Kinakaialangan din ng sapatnapanahonupangmaturuansila ng mgaguronang sagayonsila any magingproduktibo at matagumpaysapinilingkurso.

Ayon kay Colasuncion (2016) napakahalaga ng teknikalnapagsulatbilangparaan ng komunikasyon. Ito rin ay mahalagangbahagi ng industriyadahilito ay nagbibigay ng mahalagangdokumentasyonsagamit at aplikasyon ng mgaprodukto at paglilingkodsabawatindustriya.

Makikita naman satalahanayan 3.b ang kahinaan ng mga mag-aaralsateknikalnapagsulatsalarangan ng estruktura ng mensahe. Ang estruktura ng mensahe ay pagkakaayos ng mgasalitasaisangpanulat.

Talahanayan 3.b
Estruktura ng Mensahe

Pamantayan	Weighted Mean	Diskripsiyon
1.Kalinawan ng mensahe	2.25	BM
2.Kaayusan ng pagkalahad ng mensahe	2.0	BM
3.Pagkakatugma ng uri ng sulatin at mensahengnaisiparating	1.85	BM
4.Impak samgamambabasa	1.25	HM
5.Bisa ng sulatin	1.50	HM
Kabuoan	1.77	BM

Iskala:	Deskriptibong Interpretasyon	Acronym
4.12-5.00	Mahusay na mahusay	MHNM
3.44-4.20	Mahusay	MH
2.61-3.40	Katamtaman ang husay	KTH
1.81-2.60	Bahagyang mahusay	BM
1:00-1.80	Hindi mahusay	HM

Inilalahadsatalahanayanangmay 1.77 nakabuoang weighted mean ang estruktura ng mensahena may deskripsyonghindimahusaysateknikalnasulatin ng mga mag-aaral. Sa mgapamantayan, 2.25 ang weighted mean ng kalinawan ng mensahe, 2.0 ang kaayusan ng pagkalahad, 1.85 ang pagkakatugma ng uri ng sulatin at mensahengnaisiparating, 1.50 ang bisa ng sulatin.

Ibig sabihinnitona may ilang mgasulatinnahindigaanong malinaw ang mensahengnaisiparating. Ilansakadahilanangito ay ang malinggamit ng salita, at hindi angkop ang mensahasakanilangisinusulat. Nagpapahiwatig din itona may kauntingkasanayan din silasaestruktura ng mensahesubalitito at hindisapatupangmakabuo ng isangteknikalnasulatin. Ang kasanayansapagbuo ng maayosnaestruktura ay malaking bagay upangmagkaroon ng impak ang isangpanulat. Magkakaroonlamangito ng bisa kung tama o tugma ang mgasalitasaideyangnaisipahiwatig ng manunulat.

Isa ito sa suliraning kinakaharap ng mgaguro sapagtuturo ng teknikalnasulatin. Ang mababang performans ng mga mag-aaral sa larang ng pagsulat teknikal ay dapat bigyan ng pansin ng mgaguro panghindisilamahirapan pagsila ay pumasok nasakolehiyo at maging sapaghahanap ng trabaho.

Kung kaya isang implikasyon ito dapat mapagtuunan ng pansin ang pagsasanaysapagsulat teknikal samga mag-aaral alon sa techvoc. Ito ay upang maging matagumpaysilapinilingkurso or track. Hindi lamang dapat sila magaling sapaggawa ng mgaprodukto o practicum kundipatinarinsakomunikasyon nasakop ang kasanayansapagsulat at pagsasalita.

Nakita rinito sapag-aaral ni Dichoso (2016) ayonsakaniya, ang kabuo anglebel ng kasanayan ng mga mag-aaral sapagsulat ng mgatalaanan ay di-gaanong mahusay.

Makikita sa talahanayan 3.c ang kahinaan ng mga mag-aaral sa teknikal na pagsulat sa larangan etikal. Sa pagsulat, ang etikal na aspeto ay dapat na alalahanin ng mga mag-aaral. Ang pagkakaroon ng tapat at makatotohanang nilalaman ng panunagpahayag ang nagpapakita ng etikal sapagsulat. Kailangan din ang pagbibigay ng tamang pagkilalasaideya ng ibang taalona kung ito ay gagamitin sa ariling sulatin.

Talahanayan 3.c
Etikal

Pamantayan	Weighted Mean	Diskripsiyon
1. katapatan sanilalaman ng pahayag.	1.25	HNK
2. Malinaw ang mensahe	2.0	HGNS
3. Makatotohanan ang nilalaman	2.0	HGNS
4. Magalang ang mgapahayag	1.85	HGNS
5. Mabuting impaksamambabasa	2.25	HGNS
Kabuoan	1.95	HGNS

Iskala:	Deskriptibong Interpretasyon	Acronym
4.12-5.00	Lubhang nakasusunod	LNKS
3.44-4.20	Nakasusunod	NKS
2.61-3.40	Bahagyang nakasusunod	BNK
1.91-2.60	Hindi gaanong nakasusunod	HGNS
1.00-1.80	Hindi nakasusunod	HNK

Inilalahad sa talahanayan may 1.77 nakabuoang weighted mean ang estruktura ng mensahena may deskripsyong hindimahusay sa teknikal nasulatin ng mga mag-aaral. Sa mgapamantayan, 2.25 ang weighted mean ng kalinawan ng mensahe, 2.0 ang kaayusan ng pagkalahad, 1.85 ang pagkakatugma ng uri ng sulatin at mensahengnaisiparating, 1.50 ang bisa ng sulatin.

Ibig sabihinnitona may ilang mgasulatinnahindigaanong malinaw ang mensahengnaisiparating. Ilansakadahilanangito ay ang malinggamit ng salita, at hindi angkop ang mensahasakanilangisinusulat. Nagpapahiwatig din itona may kauntingkasanayan din silasaestruktura ng mensahesubalitito at hindisapatupangmakabuo ng isangteknikalnasulatin. Ang kasanayansapagbuo ng maayosnaestruktura ay malaking bagay upangmagkaroon ng impak ang isangpanulat. Magkakaroonlamangito ng bisa kung tama o tugma ang mgasalitasaideyangnaisipahiwatig ng manunulat.

Isa ito sa suliraning kinakaharap ng mgaguro sapagtuturo ng teknikalnasulatin. Ang mababang performans ng mga mag-aaral sa larang ng pagsulat teknikal ay dapat bigyan ng pansin ng mgaguro panghindisilamahirapan pagsila ay pumasok nasakolehiyo at maging sapaghahanap ng trabaho.

Kung kaya isang implikasyon ito dapat mapagtuunan ng pansin ang pagsasanaysapagsulat teknikal samga mag-aaral alon sa techvoc. Ito ay upang maging matagumpaysilapinilingkurso or track. Hindi

lamangdapatsilamagalingsapaggawa ng mgaprodukto o practicum kundipatinarinsakomunikasyonnasakop ang kasanayansapagsulat at pagsasalita.

Nakita rinitosapag-aaralniDichoso (2016) ayonsakaniya, ang kabuoanglebel ng kasanayan ng mga mag-aaralsapagsulat ng mgatalataan ay di-gaanongmahusay.

Makikitasatalahanayan 3.c ang kahinaan ng mga mag-aaralsateknikalnapagsulatsalaranganetikal. Sa pagsulat, ang etikalnaaspeto ay dapatnaalalahanin ng mga mag-aaral. Ang pagkakaroon ng tapat at makatotohanagnilalaman ng panumnagpahayag ang nagpapakita ng etikalsapagsusulat. Kailangan din ang pagbibigay ng tamangpagkilalasaideya ng ibangtaolalona kung ito ay gagamitinsarilingsulatin.

Talahanayan 3.D

Gramatika

Pamantayan	Weighted Mean	Diskripsiyon
1.Kaayusan sadaloy ng pahayag	2.25	HGNS
2.Kaisahan ng bawatsalitangginamit	1.5	HNK
3.Tamang ayos ng mgabahagi ng pananalitasapangungusap/talata	1.85	HGNS
4.Pagkakaugnay ng mgapangungusapsaisangtalata	2.0	HGNS
5.Pagkakahanay ng mgaideya	2.0	HGNS
Kabuoan	1.92	HGNS

Iskala:	Deskriptibong Interpretasyon	Acronym
4.12-5.00	Lubhang nakasusunod	LNKS
3.44-4.20	Nakasusunod	NKS
2.61-3.40	Bahagyang nakasusunod	BNK
1.81-2.60	Hindi gaanong nakasusunod	HGNS
1:00-1.80	Hindi nakasusunod	HNK

Inilalahadsatalahanayanna ang kaayusansadaloy ng pahayag ay may 2.25 na weighted mean o hindigaanongnakasusunod. Sumunodrito ang pagkakaugnay ng mgapangungusapsaisangsalita at pagkakahanay ng mgaideyana may 2.0 na weighted mean at may katumbasnadeskripsyonghindigaanongnakasusunod. Samantala, 1.85 naman ang tamangayos ng mganahagi ng pananalita at panghuli ang kaisahan ng bawatsalitangginamitna may hindigaanongnakasusunod at hindinakasusunodnadeskripsyon. Sa kabuuan, nakakuha ng 1.92 na weighted mean sagramatikana may deskripsyonghindigaanongnakasusunod.

Ibigsabihinnitobataysapagsusuri ng awtput ng mga mag-aaral may kahinaanpagdatingsapagbuo ng salita, pagbaybay, bokabularyo at gramatika ang mga mag-aaralsa Filipino sa piling larangtechvoc. Sinusuportahanito ng mgagurongkalahoksapag-aaralsakanilangpahayag. Iansamgapahayagnito ang hindiwastongpagkakalagay ng mgabahagi ng pananalitasalooob ng pangungusap, ang magulongayos ng mgapangungusapsaisangtalata at ang kakayahansapagpili at paggamit ng mgasalitangayonsalayunin ng uri ng sulatin.

Makakamit ang epektibongpaglalalahad ng ideyasaisangsulatin kung ang gramatika ay maayos at ang pagkakabuo ng mgasalitanaayonsatuntunin ng wika. Sa paggamit ng wikang Filipino, kailangannamagkakaugnay ang mgasalitaupangmaipahiwatig ng maayos ang impormasyon o ideya.

Implikasyonitonadapatmahasa ang kasanayansagramatikasamga mag-aaralupangmaipakita ang kompetinsinilasaaspetongito. Magsisimulaitosapamamagitan ng pagbibigaysakanila ng mgababasahin at mgahalimbawa ng mgasulatingteknikalupangmaginggabaysakanilangpagsisimulasapagsulat. Kailangan ding magsimulasapagbuo ng pangungusapna may tamanggamitng balarila at bokabularyoupangmakabuo ng maayosnatalata. Sa pamamagitanito, magigingmalinaw ang mgaimpormasyon o ideyangnakapaloobsulatingteknikal.

Dapatbigyantuon ang kakayahan ng mga mag-aaral ng Senior High School upangmaisakatuparan ang spiral progression napagkatuto at bigayangpansin ang gabaypangkurikulum (Morano, 2019).

3.Mga suliraningkinakaharap ng mga mag-aaralsapagsulat ng teknikalnaliham.

Bataysaisinagawangpakikipanayamsamgaguroilansamgasuliranin ng mga mag-aaralsa Piling Larang (TechVoc) ang suliraninsabokabularyo, kakayahangkomunikatibo at kagamitan

Ayon samgakalahok may mgasuliranin ang mga mag-aaralsabokabularyo. Ang bokabularyo ay tumutukoysahanay ng mgapamilyarnasalitasalooob ng wika ng isangtao. Ito ay ginagamitupangmakabuo ng

mgasalitanakailangansapagbuorin ng mgapangungusapupangmagamitsapagpapahayag ng ideyasaisangsulatin. Nabanggit ng Kalahok A na “hindialam ang kahulugan ng salita”. Ayon naman sakalahok K “Hindi alam ang salinsawikang Filipino” at “Hindi pamilyar ang salita” banggitnikalahok F.

Mahihinuhana halosmagkakatulad ang suliraninkinakaharap ng mga mag-aaralsaasignaturang Filipino sa Piling LaranganakitaninaGuro A, K at F. Nahihirapan ang mga mag-aaralsapaggamit ng wikang Filipino sapagkat halos ang alamnilangsalita ay nasawikang Ingles, makikitaitosakanilangsulatinnakadalasanwikang Ingles ang ginagamitkahit pa ang salita ay may katumbassa Filipino. Isa pa sadahilan ay nakasanayannilanggumamit ng wikanglalawiganin ang wikangbikol kung kaya nahirapansilanggumamit ng wikang Filipino.

Nangangahuluganitonahindimatatassapaggamit ng wiknag Filipino ang mga mag-aaralsaasignaturangnabanggit. Maaaringisangdahilan ang patuloynapaglaganap ng mgaimpormasyonsa social media nakadalasanwikang Ingles ang ginagamit. Bukod pa rito, sasinuringkagamitan ng mag-aaral (LM) saasignaturang Filipino sa Piling Larang (TechVoc), napuna ng manananaliksiknakulang ang mgahalimbawasapaggawa ng mgasulatingteknikal.

Ang resultangito ay may implikasyonnadapatpalawikan ang bokabularyo ng mga mag-aaralsaatingsariligngwika. Ang pagsasanaysakanilanamagbasa at magsalitagamit ang wikang Filipino lalonasatuwingoras ng kanilangassignatura. Ang palagiangpaggamitnitosapagsasalita ay nakatutulongsapagbubuo ng mgatalata o magingpangungusapsa Filipino. Maari din mgbigay ng mas makabuluhanggawain o pagsasanay ang mgagroupangmahasa ang kakayahansapagsulat ng teknikal.

Lumabassapag-aaralni Lopez (2019) na ang kakulangansabokabularyo at paggamit ng angkopnasalitasa Filipino ay isa ring dahilankung kaya'tnalilimitahansila ng mgasalitangbanyagasawikang Filipino. Kaya'tinirekomendaniyanamagbigay ng iba'tibangpagsasanay at mga Gawain ang mgaguro para mas lalongmalinang ang kasanayan ng mga mag-aaralsapagsulat. Hindi lamangdapatnakasentrosamgakamalian o gramatika, kailangan ding bigyan ng iba'tibangpagsasanay at mas maraming pagkakataonmakapagsulat ang mga mag-aaral.

Sa kakayahangkomunikatibo naman ang suliranin ng mga mag-aaral ay nabanggit din ng mgakalahok. Ang kakayahangkomunikatibo ay tumutukoysakakayahan ng isangindibidwalnamagamit ng tama at wasto ang isangwika.

Ayon kay Kalahok B, “Nahirapansapagsulatgamit ang wastongsalita”. SamantalanabanggitniKalahok D na may kakulangansakaalamansawastonggamit ng wika/gramatika o kakulangansakaalaman kung paano ang pagoorganisa ng mgakaisipan o ideya. Wika naman ng kalahok E na may suliraninsawikangginamit, wastongbaybay ng salita.

Ang pahayag ng tatlongkalahok ay nagpapahiwatigna ang kakayahangkomunikatibo ang suliranin ng mga mag-aaralsaasignaturang Filipino sa Piling Larang (TechVoc). Patunaylamangitonamalaki ang suliraninsaaspektongpangkomunikatibo ng mga mag-aaralanakakaapektosakanilangperformanssapagsulat. Nagpapahiwatigitonapagdatingsakakayahangkomunikatibo, nangangailangan ng ang mga mag-aaral ng gabaymula s amgagroupangmpagtuunan ang tama at wastongpag-unawasamgaalituntunin ng wika. Bukod pa rito, kailangan din silangsanayinsapagbubuo ng mgapangungusap at kung paanoangkopnagamitnitobataysasitwasyon o paksa.

Sa pag-aaral din ni Rodriguez (2015), lumabasna may mgakahinaansapagsulat ng iba'tibangsulatin ang mga mag-aaralayonsabatayansapagwawasto. Ang kahinaan ay samekaniks o kawastuhandahil ang talataan, pagpili ng mgasalita, pagpantig ng mgasalita, pagpapalitan ng ponema, at mgabahagi ng pananalita ay hindigaanongbinigyanghalagasapagsulat ng sulatin.

Ang resulta ng panayam naman sakalahokE at A ay naglalahad ng mgasuliraning ng mga mag-aaralsakagamitan. Ang angkop at sapatnakagamitansapagtuturo ay natutulongsamgagroupang mas epektibo ang pagtuturonila.

Nabanggit ng kalahok E na “ang mgakagamitannamaaringgamitinsakanilangawtput o gawain, yun din po ang kinakaharapnaproblema kaya di gaanongnakasulat”. Ayon naman sakalahok A “Kulang ang mgahalimbawasaaklatnamaaringmagamit ng mag-aaralsateknikalnasulatin”.

Ang mgakalahok ang nagsasabina isa samgasuliranin ng mga mag-aaral ay ang mgakagamitannamagamit ng mga mag-aaralsaasignaturang Filipino sa Piling Larang (TechVoc). Ang mgakagamitangpampagtuturo ay mahalagaupangmagabayan at mabigyan ng mas malawaknakaalaman ang mga mag-aaralsabawatgawain. Ibigsabihinnito ang pagkakaroon ng tama o angkopnakagamitangpampagtuturo ay magsisilbingparaanupangmahasa ang kasanayan ng mga mag-aaralsapagsulat ng teknikal. Ang mgaabasahintulad ng learner materials (LMs)ay dapat may sapatnaimpormasyon at mgagawainnamagsisilbinggabay at halimbawasa mag-aaral. Bukodsapaliwanag ng mgaguroukolsapagsulat ng teknikal, mainam din na mag konkretonghalimbawanamakikita o mababasa ang mga mag-aaralupang mas magingmalinaw ang pagsulatnito.

Implikasyon ito nakailangan magkaroon ng mga epektibong kagamitan sapagtituturo ng teknikal na pagsulat upang maging mabisa din ang pagsasanaysamga mag-aaral. Sa pagbibigay ng mga kagamitan dapat isaalang-alang ang lebel ng pag-unawa ng mga mag-aaral at patinarin ang istilo ng kanilang pagkatuto. Magiging epektibolamang ang paghubog ng kasanayang sapagsulat ng teknikal kung maayos at komprehensibo ang gagamiting mahalimbawa at babasahin.

Ayon sa pahayag ni Allwright (Allwright at O'Neill, 1990; sa kaniyang Badayos, 1999), ang kagamitan sapagtituturo ay tinutulungan ang mga mag-aaral upang matuto, ang mga mag-aaral din ang magbubukas ng mga ideya at magagawain sapagtituturo at /o pagkatuto at marapat lamang nakatuwang ng mga mag-aaral ang guros aginagawanila.

4. Implikasyong Teoretikal ang maaaring mabuosapagtituturo ng pagkatutosamga mag-aaral.

Nabuo ng mananaliksik ang teoryang SULATECH (Obserba + paggaya + proseso = dulog) natumatalakaysaparaan ng pagtituturo ng komunikasyong teknikal sapamamagitan ng (Konstruktibisim) namahubog ang mga mag-aaral na ipahayag ang kanilang kaalamansalarang ng pagsusulat. Sa kabuuan, nakapokus ang teorya sapaggamit ng kagamitan sapagtituturo na may kaugnayang salihampag-aaplay, katitikan ng pulong at deskripsiyon ng produkto. Ang teoryang ito ay nakahanay tungos sapagkatutosapamamagitan ng pag-observed na isinasagawan anakabataysamgaproceso at dulog.

Ang teoryang nabuo ng mananaliksik ay may implikasyon sapagkatuto ng mag-aaral salarangan ng pagsulat. Sa pamamagitan ng mahalimbawa at sapag-observed na arin ng mga mag-aaral matutosilangsumulat ng mga teknikal nasulatin. Hindi madali ang pagsulat, ito ay isang kakayahannadapat linanginsa mag-aaral at hindi ito nakukuhasaisang aralin lamang. Bagkussamaayos at epektibong proseso ng pagtituturo nti unti malilinang sakanila ang kasanayang ito. Kung kaya ang dulog (paggaya, pag-observed at proseso) ay maaaring gamitin ng mgaguro upang matulungan ang mag-aaral sa suliranin ng kinakaharapnla.

V. KONGKLUSYON AT REKOMENDASYON

Bataysanatuklasan, nabuo ang mgasumusunod na kongklusyon. Hindi gaanong ang kaalamansalihampag-aaplay, hindi gaanong nakasusunodsatang paraan ng pagsulat ng katitikan ng pulong at hindi gaanong nakasusunod ang mga mag-aaral sapagsulat ng deskripsiyon ng produkto. Mayroong kahinaansateknikal na pagsulatsalarang ng literasi, gamit ng salita, nilalaman at bantas. Iba't ibang suliranin ang kinakaharap ng mgaguro sapagtituturo ng asignaturang Filipino sa Piling Larang (TechVoc). Maging ang mga mag-aaral ay mayroon ding kinakaharap na iba't ibang suliranin sapagsulat ng teknikal nasulatin ayon samgagurong kalahok. Isang kagamitan ng SULATECH-SIM (Strategic Intervention Material) namakatutulong samga mag-aaral at mgaguro sapagsulat ng mgasulating teknikal.

Naging rekomendasyon ang mgasumusunod: Magkaroon ng mgagawain or worksyap sapagbuo ng teknikal na papel tulad ng lihapag-aaplay, deskripsiyon ng produkto at katitikan ng pulong. Gumawa ng mgapagsasanay na makapagpapaulsaka hinaan ng mga mag-aaral salarang ng literasi, gamit ng salita, nilalaman, bantas at gramatika. Magkaroon ng mgapagsasanaysa mag gurosa Filipino tungkol sapagawa ng sulating teknikal upang mas maibahagi pa ng maayos at komprehensibo ang kaalamandito. Bigyantuon ang mganalilikhang awtput ng mga mag-aaral, tiyakinnaito ay nakasusunodsamgahakbang ng pagsulatang teknikal. Bumuo ng iba pang karagdang kagamitan ng mga mag-aaral at guros sapagtituturo ng teknikal nasulatin.

Talasanggunian

- [1]. Alcantara, Rebecca at Felicidad Espina. 2003. Technical Writing for Filipino Students. 2nd Ed. Makati: Katha Publishing.
- [2]. Armstrong, T. (1994). Multiple intelligences in the classroom. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- [3]. Batnag, Aurora et al. (2017), Filipino sa Piling Larangan (Tech –Voc). Pp. 28
- [4]. Borowick, Jerome. 2000. Technical Communication and its Applications. 2nd Ed. New Jersey: Prentice Hall.
- [5]. De Chavez A at Mentrillo A. (2018). Paggamit ng Wikang Filipino ng mga Mag-aaral sa Paaralan. Retrieved from: https://www.academia.edu/40167448/PAGGAMITNG_WIKANG_FILIPINO_NG_MGA_MAG_AARAL_SA_PAARALAN_Batangas_Country_Club
- [6]. Felicilda M. (2015). Ang Ugnayan ng Wika, Pananaliksik at Internasyonalisasyong akademiko. Retrieved from:

https://www.researchgate.net/publication/343577569_Ang_Ugnayan_ng_Wika_Pananaliksik_at_Internasyonalisasyong_Akademiko

- [7]. Marenus, M. (2020, June 09). Gardner's theory of multiple intelligencesy. Simply Psychology.
- [8]. Mike Markel, "TeknikalnaKomunikasyon." Ika-9 ed. Bedford / St. Martin's, 2010.
- [9]. Pena R. (2014). Wikang Filipino: Hininga, Kapangyarihan at Puwersa. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/317234596_Wikang_Filipino_Hininga_Kapangyarihan_at_Puwersa
- [10]. Reyno D. (2018). Ang Kahalagahan ng Pagtuturo ng wikang Filipinosamga Bata. Retrieved from: <https://www.ateneo.edu/grade-school/news/features/ang-kahalagahan-ng-pagtuturo-ng-wikang-filipino-sa-mga-bata>
- [11]. Riordan, Daniel at Steven Pauley, 1999, Technical Report Wrioting today. 7thEd. NY; Houghton Mifflin.
- [12]. Teresa R. Aggabao et.al. 1999. Sining ng Komunikasyon para sakolehiyo at pamantasan ng Ferprint Manila, Philippines.
- [13]. William Sanborn Pfeiffer, "Pagsusulat ng Teknikal: Isang PraktikalnaDiskarte." Prentice Hall, 2003